Bilim Motivasyonu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilim Motivasyonu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17746

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilim Motivasyonu Ölçe?i (BMÖ), orijinal Science Motivation Questionnaire (SMQ) arac?n?n Türk kültürüne ve diline uyarlanmas?d?r. Bu ölçek, ö?rencilerin bilim ö?renimine yönelik motivasyon düzeylerini ve motivasyonun farkl? boyutlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in Türkçeye **uyarlama** çal??mas?, arac?n Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermek üzere **psikometrik özellikler** aç?s?ndan de?erlendirilmi?tir. Bu uyarlama, e?itim ara?t?rmac?lar?na bilim motivasyonunu kültürel ba?lamda inceleme f?rsat? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilim Motivasyonu, Science Motivation Questionnaire, SMQ, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, E?itim Psikolojisi, Ö?renci Motivasyonu, Fen E?itimi.

Yazarlar

Serhat Arslan, B. Y?lmaz, M. Akcaalan, A. Y?lan, R. Çavdar.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin (genellikle ö?rencilerin) fen bilimleri derslerine veya genel olarak bilime kar?? sahip olduklar? motivasyon türlerini ve düzeylerini belirlemektir. Bu araç, ara?t?rmac?lar?n ve e?itimcilerin, ö?rencilerin bilimle ilgili tutumlar?n? ve akademik ba?ar?lar?n? etkileyen motivasyonel faktörleri te?his etmelerine yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel olarak hassas bir ?ekilde Türk e?itim sistemine entegre edilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türkiye'deki e?itim ortamlar?nda bilim motivasyonu üzerine yap?lan çal??malar için standart bir ölçüm arac? sa?lanm??t?r.

Yap?

Bilim Motivasyonu Ölçe?i, motivasyonu tek boyutlu bir yap? yerine, öz-belirleme teorisi (Self-Determination Theory) gibi modern motivasyon kuramlar?na uygun olarak çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r. Ölçek genellikle içsel motivasyon, d??sal motivasyon, kariyer motivasyonu, öz yeterlik ve de?er/önem gibi temel motivasyon bile?enlerini ölçer.

Ölçek, ö?rencilerin bilimi ö?renme nedenlerini, bilimsel görevlerdeki yeterlilik alg?lar?n? ve bilimin gelecekteki ya?amlar? için ta??d??? önemi ne ölçüde alg?lad?klar?n? de?erlendirir. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin bilim ö?renme süreçlerine aktif kat?l?mlar?n? anlamak için kritik öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Bilim Motivasyonu Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, Arslan ve arkada?lar? (2015) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemeyi amaçlam??t?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen motivasyonel yap?lar? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için **faktör analizi** yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

Uyarlama sürecinde, ölçek maddelerinin Türk kültürüne uygunlu?u dilsel ve kültürel analizlerle sa?lanm??, böylece çeviri ve uyarlamadan kaynaklanabilecek anlam kaymalar?n?n önüne geçilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach's Alpha) kullan?larak analiz edilmi?tir. Güvenirlik analizleri, ölçek maddelerinin tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?nda benzer sonuçlar verece?ine i?aret eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda uygulanan **Faktör Analizi**, Türkçe versiyonun orijinal Science Motivation Questionnaire'daki (SMQ) faktör yap?s?n? koruyup korumad???n? ara?t?rm??t?r. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli oldu?unu destekleyen istatistiksel kan?tlar sunar. Genellikle, temel bilim motivasyonu faktörlerinin ayr??mas? beklenir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: **Likert Ölçe?i** (Genellikle 5'li veya 6'l? derecelendirme kullan?l?r, ancak kaynakta spesifik derecelendirme belirtilmemi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal versiyon)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Genellikle ortaokul, lise veya üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Akademik e?itim gören gençler ve yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki akademik e?itim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerden olu?an örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?lar?n bilim ö?renimine

ARABPSYCHOLOGY.COM

yönelik motivasyon ifadelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini gerektiren standart bir ölçüm metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

?çsel Motivasyon, D??sal Motivasyon, Öz Yeterlik, Fen E?itimi, **E?itim Psikolojisi**, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kaynakta Yoktur.

Kurum E-posta Adresleri: serhatarslan@sakarya.edu.tr

?leti?im Adresi: Sakarya Üniversitesi (Sorumlu Yazar Serhat Arslan'?n 2015 y?l?ndaki muhtemel kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ve izinler için sorumlu yazar Serhat Arslan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Testin Uyarlama Y?l?: 2015 (Referans yay?n y?l?).

Orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilim-motivasyonu-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Arslan, S., Y?lmaz, B., Akcaalan, M., Y?lan, A.,& Çavdar, R. (2015). Evaluating the psychometric properties of Turkish version of the Science Motivation Questionnaire. *The Turkish Online Journal of Educational Technology, Special Issue for INTE 2015*, 162-166.

Bilim Motivasyonu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m için referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM